GAZETA KRAKOWSKA

Nro 95.

z KRAKOWA dnia 26 LISTOPADA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 18 Listopada.

Tuteysze Kollegium Kościelne wyznania Ewanielicko-Reformowanego, maiąc sobie przedstawioną Fryderykę Szwarc (wyzn: Ewan: Augsb:), która przez lat 15 przy iedneyże rodzinie służyła, daiąc ciągle wzorowy przykład pilności, wierności i posłuszeństwa, postanowiło na mocy ustawy Gminy pomienionego wyznania, przypuścić ią do tegoż dobrodzieystwa, iakie służy dziewczętom, które w ciągu kilkoletniey służby w iednymże mieyscu bez nagany się sprawowały i w śluby małżeńskie wstąpić zamyślaią; przeznaczaiąc posagu złotych 300 Fryderyce Szwarc przy iey zamęściu z Bartłomieiem Zielińskim (wyzn: Rzymsko-Katol:), który także w ciągu 10cioletniey służby woyskowey, od swoich zwierzchników uzyskał chwalebne świadectwo. To zdarzenie sprawia Kościelnemu Kollegium istotne ukontentowanie, gdyż znalazło znowu niewiastę, zasługuiącą na nagrodę, która na pamiątkę wiazdu wiekopomney pamięci Nayiaśnieyszego Alexandra I. Cesarza Wszech Rossyy Króla Polskiego dnia 12 Listopada 1815 ustanowioną została; życzy oraz, aby wiele służących dziewcząt wstąpiło w ślady Fryderyki Szwarc, a przez obyczayność, wierność i posłuszeństwo w służbie, zasłużyło w dniu swego zamęścia na równą pochwałę i nagrodę. — W Warszawie d. 12 Listopada 1826.

Prezes X. *Diehl.*

Kurs Listów Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Przedaiący żądaią zł: 76 gr: 22)
Kupuiący daią — 76 — 10) za
Sto złotych w Listach Zastawnych.
W Warszawie d. 16 Listopada 1826 r.
F. *Schaber* S. G. K. W.

Z *Petersburga d.* 22 *Października d. K.*

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

J. C. M. Wielki Xiążę Michał powrócił dnia 19 b. m. do tuteyszey stolicy.

Radca honorowy, Xiążę Rafał Dołgoruki, należący do poselstwa Cesarsko-Rossyyskiego w Florencyi, umarł tam d. 1 (13) Października po długiey i bolesney chorobie.

Wiadomości od Woyska w Georgii:

Z *dnia* 30 *Września* 1826.

Po zupełney porażce dnia 13 Września

w okolicach Elizabetpola, opuścił Abbas-Mirza ziemię Rossyyską, zaniechał zamknięcia twierdzy Szusza, i dnia 18 wrócił za Arax. Nieprzyiaciel uciekał tak spiesznie, iż Jenerałowi Porucznikowi Xięciu Menżykowi niepodobna było go doścignąć. Część iazdy Perskiey udała się za Abbasem-Mirzą za Arax; piechota iego rozproszyła się, wpadła w góry, i usiłowała iak nayprędzey przybyć do granic Perskich. Jenerał-Adjutant Paszkiewicz odebrał rozkaz posłania nieco woyska do kraiu Szyrwanu, dla wypędzenia ztamtąd Persów, którzy ieszcze pozostali, tudzież do części południowey Dagestanu. Dnia 21 Września, przy miasteczku Mirak, Jenerał-Major Dawidow, dowodzący w stronie prowincyi Erywanu, uderzył na nieprzyiaciela zostaiącego pod rozkazami Hassan Chana, brata Sardara czyli naczelnika tey prowincyi. Porażono zupełnie Persów, i Jenerał Dawidow zadawszy im znaczną stratę, ścigał ich aż do miasteczka Sudażent, o dwa dni drogi od Erywanu, gdzie Sardar zamknął się nie daiąc naymnieyszey pomocy bratu swemu.

Syn dawnego Chana Elizabetpolskiego, Ugurla Chan, zabrany w niewolą woienną nad Terterem, oświadczył, iż w bitwie d. 13 Września woysko Abbassa-Mirzy liczyło 24 batalionów, w każdym po 800 do 1000 ludzi pod bronią, 24 dział, 12,000 iazdy i przeszło 8000 ludzi różnego woyska.

Główna kwatera Jenerała Adjutanta Paszkiewicza była w Kondolan, niedaleko Szuszy, a Jenerała Jermołowa w Hassan-Su, w obwodzie Szamszadylskim. Abbas-Mirza przeszedł Arax w Aslangus. Podług ostatnich wiadomości znaydował się d. 20 Września w Marilian, na lewey stronie Aslan-gus, w bliskości gór, a sam Szach Perski w Agar.

Ze Lwowa d. 17 Listopada.

C. K. Rząd kraiowy ogłosił następuiące uwiadomienie:

Przy rozdawaniu nagród przeznaczonych ze Skarbu Rządowego za przychów koni i bydła, przedsięwziętem dnia 12 Lipca 1826 na jarmarku w Podhaycach w Cyrkule Brzeżańskim, otrzymały takowe nagrody osoby następuiące: 1) Jakób Rauth, Kolonista z Ernsdorfu z Dominium Poberskiego, Henryk Ottenbreis kolonista z Bokersdorfu Dominium Nowosieleckiego i Semko Droczuk z Białey Kiernicy, każdy po 20 dukatów w złocie za przychów naypięknieyszych źrebców po stadnikach Skarbowych; 2) Piotr Fink, kolonista z Kimirza z Dominium Uskowickiego, Jakób Gerbenthal kolonista z Dobrzaciny, Jan Zeiger kolonista z Uszkowica i Tadeusz Medrecki kolonista z Dominium Nowosieleckiego, każdy po 6 dukatów w złocie, za przychow naypięknieyszych klaczek po stadnikach Skarbowych; 3) Piotr Izak poddany z Siołki z Dominium Podhaieckiego, Jan Mokur poddany z Soromczuk z Brzeżańskiego i Daniel Kuczma, poddany z Holendrów z Dominium Podhaieckiego, każdy po 12 ZR. w M. K. za przychów naypięknieyszych byków; 4) Gabriel Głowa z Siołki z Dominium Podhaieckiego, Alexy Starkowski z Justynówki z Dominium Nowosieleckiego, Szymon Biskowicz z Hołhoczów, Michał Rudkowski z Zahaiec z Dominium Podhaieckiego, Michał Morluk z Wirzbowa z Dominium Hołhoczowskiego i Mikołay Wersta z Uhrynowa Dominium Podhaieckiego, każdy po 8 ZR. w M. K. za przychów naypięknieyszych krów.

Z Paryża d. 10 Listopada.

Umarł tu Hr. Cholet, Par Francyi, a niegdy członek Rady 500 i Senatu.

Założony tu będzie teatr Angielski, na którym czasami naylepsi aktorowie Londyńscy grywać będą.

W uroczystość imienin Królewskich widziano w Hawrze na mieszkaniu Ajenta Mexykańskiego powiewaiącą banderę Mexykańską obok Francuzkiey. Brazylijska powiewała na mieszkaniu Konsula tego narodu, P. Pereyra Sodre, a Kolumbiyska na okręcie tegoż narodu. W tymże dniu przytrafiło się w Troyes wielkie nieszczęście. O godzinie 12 w wieczór gdy mnóstwo ludzi zebrało się przed Kościołem Katedralnym, gdzie spalony miał bydź faierwerk, zapaliła się skrzynia z racami i raniła 15 ludzi. W kilka minut umarło dwóch 12toletnich chłopców i oyciec dzieci, a dwóch ludzi są niebezpiecznie skaliczonemi.

Znayduie się tu 10,058 powozów dla użytku miasta, 733 dla przedmieść, a 500 dla okolic.

Nie prawdzi się doniesienie, iakoby Konsulowie Francuzcy z Brest odpłynąć mieli do kraiów południowey Ameryki. Dotąd znayduią się tam tylko Ajenci handlowi bez politycznego znaczenia.

Na wieczorney zabawie u Xiężny Galicynowey, na którą P. Walter Scott był zaproszony, wszystkie Damy znaydowały się w Szkockim ubiorze.

Wróżek z kart, Józef Hendrich, przezwany cyganem, który przepowiadał skarby w ziemi i przyszłość, nie przewidział, iż będzie na 3letnie więzienie skazany. To nastąpiło za wyłganie na łatwowiernym człowieku 500 Fr. ktoremu obiecywał odkryć w iego ogrodzie skarb z 45,000 Fr. złożony.

P. Eynard donosi, iż odebrał listy z Grecyi do 24go Września, które wystawiaią naywiększy niedostatek żywności. Eforowie Sparty i Mauromichalis piszą: "Ibrahim Basza trzy razy od Mainy odparty został, i zawsze będzie, ale dostawcie żywności dla naszych żon i dzieci, które od spustoszeń przez okrutnego naszego nieprzyiaciela w ustępie poczynionych, żyią tylko żołędzią.,, — Trzy okręty wyładowane żywnością odpłynąć miały między 10 i 20 Października do Sparty, Karabuzy (Kandyi) i Nauplii. Szlachetny ten mąż proponuie drugą składkę dla Greków, i prosi rzemieślników, aby po 25 centimów w tygodniu na ten cel składali. Kommissyia złożona z 3 Europeyczyków i 2 Greków zarządzać będzie temi pieniądzmi. On sam obiecuie swoią pracą i częścią maiątku wspierać naród Grecki.

Przybyły na powrót z Grecyi do Tulonu Kapitan Maillot, oczny świadek potyczki dnia 18 Sierpnia pod Atenami pomiędzy Grekami i Turkami zaszłey, podaie stratę Greków 430 ludzi (180 z regularnego woyska) a Turków 1700.

Rejentka Portugalska udzieliła wszystkim uszłym do Hiszpanii podofficerom i żołnierzom przebaczenie, ieżeli przed końcem roku bieżącego do Portugalii wrócą. Ten środek i wiadomość o zaręczeniu Infanta Miguel z Królową Maryią da Gloria (córką Cesarza Brazylii) i o zaprzysiężeniu przez niego konstytucyi, są dostatecznemi na zbicie doniesienia niektórych Gazet, iż 60,000 woyska Francuzkiego wchodzi do Hiszpanii.

Pod napisem *Nieszczęsny Pałasz*, czytamy w Dziennikach tuteyszych co następuie: — "Wiadomo, iż Napoleon wszedł d. 22 Lipca 1798 roku zwycięzcą do Kairu, w Egipcie. Władze tego miasta, którym te odwiedziny zbyt nieprzyiemnemi bydź musiały, ofiarowały mu między innemi także niezmiernie kosztowne oryentalne pałasze, których rękoiści wysadzone były perłami i drogiemi kamieniami w guście Azyiatyckim, a pochwy perłową macicą wyłożone. Napoleon powrócił do Europy, a że posiadał w wysokim stopniu dar prędkiego poznawania lu-

dzi, iasna więc rzecz, iż były dowodca korpusu ochotników Ney, ktory się w kampanii 1796 roku był wsławił, następnie ściągnąć musiał uwagę Napoleona na siebie. W roku tedy 1802 Napoleon, iako Konsul, darował mu ieden z owych pysznych pałaszów, a drugi Miuratowi. Ten podarunek uczyniony Neyowi, uderzał każdego, tem bardziey, iż powszechnie wiedziano, iaką wartość Napoleon do tego pałasza przywięzywał. Nieszczęsny pałasz, ktory Ney na publicznem posłuchaniu otrzymał, przechodził z rąk do rąk, i nareszcie dostał się w ręce stoiących w ostatnim rzędzie osòb, między ktòremi znaydował się niskiego stopnia officer byłego pułku Awernionskiego, który tam miał straż. Człowiek ten obeyrzał pilnie piękny pałasz, nieprzeczuwaiąc, iż on w 13 lat później tak ważny wpływ mieć będzie na los Neya. Jak wiadomo, za powrotem Napoleona z Elby, Ney pomimo danego Królowi przyrzeczenia, przeszedł na stronę tamtego, i lubo po klęsce Francuzów i po weyściu Sprzymierzeńcòw obwieszczonem było; iż nikt z powodu swoiego politycznego postępowania i za zdania swoie nie miał bydź poszukiwanym, to wszelako położenie Neya, ktòry sobie miał coś więcey do wyrzucenia, jak polityczne postępowanie i osobiste zdania, większą o los iego wzbudzało obawę. Ney, ktòry to prędko zmiarkował, aby uyść wiszącey nad sobą burzy, udał się do wód Ulkan, dla czekania tam na paszporta, które go pod obcem nazwiskiem do Szwaycaryi przeprowadzić miały. Jego żona i pewien bankier, z którym korrespondował, zaspokoili go; uważał się bydź nieco bezpiecznieyszym, i postanowił pozostać w oyczyźnie ukryty. Dnia 21 Czerwca 1815 wyszedł rozkaz aresztowania Neya. Schronił on się przed tem niebezpieczeństwem do zamku Bosnique, w którym krewni iego żony mieszkali. Gospodarstwo grało przy tem bardzo dobrze swą rolę, żyło wciąż po zwyczaynemu, udawało przed każdym, iż nic niewie o Neyu, i zapraszało często gości, gdy tymczasem Ney siedział sobie spokoynie i samotnie w swoim pokoiu. Pewnego dnia oglądał Ney piękne obrazy iednego z bawialnych pokoi. Piękny pałasz, ktory z przywiązania do Napoleona rzadko kiedy odpasywał, zawadzał mu cokolwiek, na iego nieszczęście, przy oglądaniu obrazów; położył go więc na kanapę. W tem przychodzą niespodziewanie goście, Ney, ktòry się nie śmie pokazać, wymyka się czem prędzey do swego pokoiu i zostawia nieszczęsny pałasz na kanapie. Wchodzą goście; pewien Pułkownik woyska Królewskiego, właśnie òw przed 13laty nic nieznaczący officer, spostrzega pałasz i odzywa się: "W tym domu albo iest Napoleon, albo wywołany Ney.„ Staraią się wybić mu to z głowy, lecz napròżno. Przysięga iego wkłada na niego obowiązek donieść mieysce, w którem się ścigany ukrywa. Przychodzą żandarmy, a Ney poddaie im się dobrowolnie. Rzecz dziwna, iż właśnie ci dway mężowie, co byli pałaszami tego rodzaiu obdarzeni, iednakową śmiercią zginąć musieli; albowiem, iak wiadomo, oba za wyrokiem zostali rozstrzelani.„

Z Madrytu d. 30 *Października.*

P. Ariona powołany tu z Sevilli przez gońca został, dla obięcia, iak mòwią, po P. Colomardzie Ministerstwa sprawiedliwości.

Od Jenerała Quesady odebrał Rząd urzędowe doniesienie, że buntownicza Junta w Tavira przybyła dnia 23 b. m. z 800 wychodniami do Hiszpańskiego miasteczka Ajamonte. Tenże Jenerał donosi daley, iż do

tego miasteczka posłał znaczny oddział woyska dla zapobieżenia zdrożnościom.

Z Lizbony d. 27 Października.

Dziś obchodzona iest rocznica urodzin Infanta Miguel (który 25 rok życia zaczena.) Jutro odprawiona zostanie Msza S. z przyzwaniem Ducha S. na którey znaydować się będą obecni tu Parowie i Deputowani, a dnia 30 otworzone zostaną posiedzenia Stanów.

W teatrze tuteyszym dane było dnia 23 b. m. wielkie wystawienie na korzyść milicyy prowincyionalnych.

Z zbuntowanych prowincyy nadeszły tu doniesienia do 25 b. m. w których zupełna panuie spokoyność.

Na urzędowe doniesienie, że Król Hiszpański nakazał Wielkorządcom nagranicznych prowincyy wydać Władzom Portugalskim broń, &c. zbiegów tego narodu, nakazała Rejentka wydać nawzaiem broń, konie, &c. zbiegów Hiszpańskich.

Wysiadłe na ląd woysko Angielskie stoi ieszcze w Belem, lecz liczba iego nie iest zwiększona.

Bogaty Hiszpański kupiec Sierra Mariscal, który długo w Bahia mieszkał, i podczas politycznych zaburzeń w tey prowincyi do Portugalii powrócił, musi kray nasz w 8 dniach opuścić z powodu należenia do intryg Doktora Abrantes.

Z Bordeaux d. 5 Listopada.

Przez nadzwyczayną sposobność odebraliśmy z Portugalii do d. 3 b. m. następuiące doniesienia, które uważane bydź mogą iako urzędowe: Za przybyciem Portugalskiego woiennego Ministra do Algarbiów, rozpierzchnęli się zaraz buntownicy; niektórzy powrócili do posłuszeństwa, a 900 uciekło do Hiszpanii, gdzie rozbroionemi i od swoich bersztów oddzielonemi zostali. Mieszkańcy nie należeli w cale do rokoszu i z radością przyięli woyska z Ministrem przybyłe. Wszędzie teraz panuie naywiększa spokoyność, i nigdzie nie widać podobieństwa, aby przerwaną była. Przebaczenie Rejentki dla uszłych do Hiszpanii żołnierzy, rozciąga się nawet do officerów.

Z Londynu d 7 Listopada.

W przeszłą Sobotę P. Canning udał się do N. Króla do Windsoru. Niezadługo po iego ztąd wyieździe posłane za nim zostały pisma z wydziału spraw zagranicznych. Tegoż dnia Hr. Münster (Minister Hanowerski) i Poseł Hiszpański mieli w tymże wydziale narady.

Gazety tuteysze dziś dopiero donoszą o czem iuż publiczność od kilku miesięcy wiedziała, że Mexykański Minister Camacho przybył tu w celu zawarcia z naszem Rządem traktatu handlowego.

Trzechprocentowe obligacyie Francuzkie ciągle się podnoszą, co przypisuią kwitnącemu stanowi skarbu Francuzkiego, iako też pewności, iż spokoyność nie będzie przerwaną. Papiery nasze utrzymuią się także w cenie.

Podług Gazety *Macclesfield Herald* w połączonym Królestwie naszem bywa rocznie następuiąca ilość zboża spotrzebowana: pszenicy 13 mill. kwarterów, a innego zboża 39 mill. kwarterów; w tygodniu 250,000 kwarterów pszenicy i 750,000 kwarterów innego zboża, a codziennie 35,714 kwarterów pszenicy i 107,143 kwarterów innego zboża.

W większych rękodzielnych miastach, iak n. p. Leeds, Manszestrze, Bradford, i t. d. trudnią się teraz układaniem prośb do Parlamentu o zniesienie dotychczasowego zakazu wprowadzania zagranicznego zboża.

Dzień 4 Listopada obchodzony corocznie uroczyście przez bank Angielski iako rocznica wylądowania Króla Wilhelma Oranii, był i tego roku.

Mówią, iż kilkunastu Ministrów i Członków parlamentowych sprzyiaiących sprawie Katolików, otrzymaią w d. 30 Stycznia roku przyszłego godności parowskie.

Z Dower piszą, iż od 1go Listopada potężna burza przerwała związek z Francyią, i żaden statek nie odpłynął do Kale lub Boulogne.

W Persyi znayduią się teraz następuiący Anglicy: Major Macdonald Kinier, w służbie Wschodnio-Indyyskiey Kompanii i sprawuiący iey interessa przy Dworze Perskim (po wielu tylko trudnościach uznał go Szach w tym zaszczycie, ponieważ nie był bezpośrednio od Rządu Angielskiego upoważniony.) Sekretarzem iego iest Kapitan Henry, także w służbie Kompanii i dawniey iey Rezydent w Teheran. Dway lekarze Kompanii Cornich i Macniell, mieszkaiący w Teheran i Tabris. Daley Kapitan Hart woysk Królewskich w Bombaiu, dowodzący teraz urządzonemi na Europeyski sposób woyskami Abbas-Mirzy w Tabris, i nakoniec Artylerzysta Angielski, który ma dozor nad zbroiownią Abbas-Mirzy. W woysku tego Xcia znayduie się także kilku Włochów i służących nawet dawniey w woysku Rossyyskiem officerów. — Major Mentheith od korpusu inżynierów w Madras, rozmierza teraz na użytek Kompanii Wschodnio Indyyskiey Persyią.

Jedna z zbudowanych dla użytku Greków w Ameryce fregat znayduie się teraz istotnie iuż w drodze do mieysca swoiego przeznaczenia. Oba Budownicy okrętów w Nowymiorku le Roy Bayard i S. Howland obowiązali się dostawić w 6 miesiącach dwie fregaty każdą po 247,500 piastrów; lecz w pięciu pierwszych miesiącach wybrali iuż 200,000 dolarów więcey, niżeli ugodzili się początkowo; fregaty zaś nie mogły bydź aż po 11 miesiącach z warsztatów spuszczone i kosztuią teraz Greków każda po 550,000 dolarów.

W Hawannie, podług doniesień z Nowegoiorku z d. 22 Września zupełna panowała spokoyność. Źródła kraiowe wzrastały, mimo ogromnych wydatków na utrzymanie licznego woyska Hiszpańskiego. Cło w miesiącu Kwietniu przyniosło do 400,000 dolarów.

Z Perampore dowiaduiemy się, iż Bożyszcze narodowe Schihb, które od wieków czczono, obalone zostało, gdyż czciciele iego przyięli Wiarę chrześciiańską. Bałwan ten waży kilka set funtów i iest tu oczekiwany.

Nowoiorskie Gazety pod dniem 8 Października, donoszą, iż miasto Montevideo iest przez woyska Buenos-Ayres od lądu tak ściśle zamknięte, że funt świeżego mięsa doszedł tam od 11 do 115 centimow (do 2 Złp.)

Listy z Jamaiki donoszą, iż straszny wicher zniszczył na tey wyspie w wielu okolicach urodzay kawy.

Podług umieszczonego w Gazecie Hampshire listu officera fregaty Tweed Murzyni w odległych na Haity okolicach zachowuią ieszcze oburzaiące bałwochwalstwo. Xiądz Bisson, który znayduie się teraz na wyspie S. Tomasza, natrafił przed 18 miesiącami na część Murzynów w Port de Paix, którzy zabierali się do poświęcenia bałwanom ludzkich ofiar.

— Dnia 11. —

W przyszły Wtorek zbierze się nowy Parlament. Pierwsza Izba zatrudnie się w

pierwszym tygodniu urządzeniem biór swoich, obraniem mowcy, i t. d. Dnia 20 nastąpi Królewskie zagaienie posiedzeń; lecz niema ieszcze pewności, czyli to Król osobiście uczyni.

Wczoray nadeszły pisma od Hr. Clanwilliam z Berlina. Dnia 7 poszły pisma do naszego Posła w Rio-Janeiro i do Gubernatora Malty Hastings. — We czwartek nadeszły pisma do P. Canning od Lorda Granville z Paryża.

W pałacu St. James urządzane są pokoie dla N. Króla.

Wczoray rozchodziła się tu wieść, że traktat handlowy z Mexykiem bliskiem iest zawarcia, i że ieden z naszych Lordów otrzyma poselstwo w Mexyku, i obligacyie tey Rzpltey podniosły się z tego powodu do 66 za sto.

Xżę Jorku przyymuie teraz więcey odwiedzin niżeli dawniey.

Składki dla biednych robotników fabrycznych wynosiły w Niedzielę 131,256 Font. szterl.

W Poniedziałek upadł tu deszcz, a w nocy tak wielki nastąpił mróz, iż można było lodem napełnić lodownie.

W świątyni w Ranghun postrzeżono tayne zamknięcie, ale gdy go wywarto, zamiast spodziewanych skarbów, znaleziono tylko 3 małe posągi Birmańskich Bożyszczów. W mieszkaniu Kapłana obok tey świątyni znaleziono trzy z słoniowey kości tablice z pięknemi bardzo ozdobami i złotemi hierglifami, do których kapłani tylko Wschodni klucz posiadaią. Wszystkie te rzadkości znayduią się teraz w muzeum towarzystwa starożytności w Perth.

Podług Gazety *Morning-Chronicle* Ministeryum Francuzkie miało ieszcze dnia 4 Października uczynić Porcie przełożenia względem uznania niepodległości Grecyi.

Przybyły do Mexyku Kolumbiyski Poseł Gual bardzo grzecznie był przyięty. W zawartey umowie między Kolumbiią, Peru, Mexykiem i Guatimalą ma także bydź wzmianka o Hawannie.

Z *Bruxelli* d. 10 *Listopada*.

Wczoray dawał N. Król publiczne posłuchania, na których znaydowało się wielu officerów, którzy prosili o pozwolenie udania się z ochotnikami do wschodnich Indyy. Ze wszystkich mieysc nadchodzą pomyślne doniesienia o zaciągu ochotników do wschodnich Indyy.

Znayduiąca się tu Xiężna Elektorowa Heska zasłabła cokolwiek.

Onegday przebiegł tędy goniec Angielski iadący z Stambułu do Londynu.

Józef Bonaparte nie powróci z Ameryki do Europy.

Liczba chorych zmnieyszyła się w niektórych zarażonych mieyscach, a w innych się powiększyła. W Hadze dano na korzyść ubogich chorych tych mieysc koncert, który przyniósł 2300 ZH.

Z *Saxonii* d. 15 *Listopada*.

Gdy w wielu wsiach kraiu Reuss niedaleko Gera wybuchnęła naturalna ospa, przeto Xiążęca kraiowa Władza wydała zalecenie, aby osoby nie maiące szczepioney ospy, strzegły się związku z powyższemi mieyscami i starały się o iak nayśpiesznieysze zaszczepienie krowiey ospy.

Związek przyiacioł Greków w Dreznie odebrał dwa listy od P. Eynarda. W pierwszym donosi, iż okręt z ładunkiem w wartości 10,000 Fr. ze składek Saskich wysłany został z Ankony do Grecyi. Drugi list pisany do iednego z przełożonych związku Hr.

Fryderyka Kulkreuth iest następuiącey osnowy: "Mci Hrabio mam zaszczyt załączyć list do Komitetu związku WPana, który zawiera ciekawe doniesienia z Grecyi i razem propozycyią, którą za naypożytecznieyszą poczytuię. Sądzę, iż ten móy list będzie mógł bydź w kraiowych Gazetach ogłoszony, i ieżeli światła WPana gorliwość dla sprawy Greków, iak sądzę, dołączy kilka słów do samey propozycyi, zachęci pewnie dobrych Sasów do wspierania dobrey sprawy, którey służemy. Jest to sprawa godną Ciebie, Mci Hrabio, i ludu Niemieckiego, który przykładem chrześciiańskiey miłości wszystkiem przodkuie, i niema Rządu, iaka bądź iest iego polityka, któryby tak czysty czyn poganił. Oprócz istotnego dobra, które podpisy dla Greków zrządzą, sądzę, iż ten środek, skoro dopełniony zostanie, wielkie wrażenie uczyni. Będzie to nieiako krucyiata dobroczynności, którą poczciwi ludzie bezstronnie i bez wchodzenia w politykę, w iedynym celu uratowania nieszczęśliwych Chrześciian od głodu śmierci, zawięzuią. Ziemia Grecka posiada bohaterów, ale niema ich czem żywić; przykra pora roku spędzi z pustych skał kobiety i dzieci, na ktore się schroniły; te nieszczęśliwe istoty żądać będą od Rządu swoiego chleba; lecz zkądże ten weźmie, ieżeli go nim nieprzerwanie zasielać nie będziemy! Racz Panie wszystkiemi siłami przyłożyć się do tey dobroczynności, nadaiąc iey kształt iaki, co do mieyscowości, za nay dogodnieyszy osądzisz."

Z Sztokolmu d. 7 Listopada.

N. Król mianował Szambelana Xiężniczki Zofii Albertyny, Hr. Oxenstierna, gabinetowym swoim Szambelanem.

Rząd uwiadomił pełnomocników banku, iż obecne okoliczności wymagaią użycia drugiey połowy wyznaczonego przez Stany kredytu na 500,000 talarów na zakupienie zboża. Oprócz zapomożenia przez Rząd zbożem prowincyy Westgothland, Wermeland i Dalsland, gdzie lichy był urodzay, proszą także inne prowincyie o wsparcie.

Norwegska artyleryia otrzyma od 1go Stycznia r. przyszłego inne urządzenie i składać się będzie z 5 bataliionów polowey artylleryi i iedney kompanii faierwerków i rzemieślników, ogółem z 1646 głów.

W przeciągu 6 miesięcy zebrano tu dla Greków w ogóle 50,000 talarów; lecz spodziewamy się, iż ta summa znacznie ieszcze się powiększy, gdyż nie ze wszystkich prowincyy nadeszły do środkowego komitetu poczety składek. Oprócz tego wielu Szwedów oświadczyło przyiąć na wychowanie wykupione z niewoli dzieci Greckie.

Gazeta Argus twierdzi, iż tegoroczne dochody celne przewyższą umieszczoną w budżecie summę o 500,000 talarów bankowych.

Dnia 2 b. m. zawarty tu został na nader liberalnych zasadach traktat handlowy między Szwecyią i Danią na lat 10.

Z Hamburga d. 14 Listopada.

Zaległe poczty Angielskie z dnia 31 Października, 3 i 7 Listopada nadeszły nakoniec wczoray rano. Do spiesznych żeglarzy należy okręt Proteus Kapitana Nissen, który podróż z Liworna do Hamburga odbył w 27 dniach.

Na przedporciu Kopenhagskim dwa Rossyyskie woienne okręty, liniiowy i fregata zarzuciły dnia 4 b. m. kotwice. — W Danii dla zaprowadzenia lepszego gatunku koni sprowadzono w r. 1824 pewną liczbę stadników i klacz Angielskich, a w r. 1825 klacz Holsztyńskich. Oprócz tego stara się Rząd o polepszenie gatunku bydła i owiec.

DODATEK
DO Nro 95.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 26 LISTOPADA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień	godzina	Barometr zreduk: na O8 z.	Therm: czyli stop: ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
Lstop:		cali lin:	stopnie	stop:			
	god: 7	27 9, 120	+ 6. 0	79	Połud: Ws: Sredni	Pochmurno	
	12	„ 9, 162	+ 1. 5	78	„ Słaby	„	
21.	3	„ 8, 754	+ 1. 6	27	„ „	„	
	9	„ 8, 990	+ 0. 6	80	„ „	„	
	7	27 9, 060	+ 0. 2	82	Połud: Ws: Sredni	Pochmurno	
22.	12	„ 9, 142	+ 2. 5	70	Połn: Ws: Słaby	Słońce z Chmur:	
	3	„ 9, 229	+ 2. 0	66	Połn: Za: Średni	„	
	9	„ 9, 285	— 2. 0	82	„ Słaby	Pogoda	
	7	27 8, 411	— 3. 4	84	Wschodni Sredni	Pogoda	
23.	12	„ 7, 672	+ 1. 2	79	Połud: Ws: Słaby	„	
	3	„ 6, 936	+ 2. 5	78	Wschodni Słaby	„	
	9	„ 6, 102	— 1. 0	85	„ „	„	
	7	27 4, 574	— 0. 8	85	Połud: Ws: Słaby	Pogoda	
24.	12	„ 3, 348	+ 3. 5	79	Wschodni Słaby	Słońce z Chmur:	
	3	„ 2, 338	+ 2. 4	81	„ „	Pochmurno	o go: 3 1/2 deszcz.
	9	„ 0, 993	+ 2. 0	86	„ „	„	„ 9 1/2 mgła.

J. Steczkowski, Zast: A. O.

— *Z Krakowa.* —

Zaćmienie całkowite Xiężyca w dniu 14 m. i r. b. przypadłe, w części tylko było obserwowanem dla chmur ciągle wiatrami przenoszonych.

Po kilkunastu dniach całkiem pochmurnych lub mglistych, pokazała się nareszcie w dniu 22 b. m. przed wieczorem naypięknieysza pogoda. Zaraz w tym dniu wieczór, z tuteyszego Obserwatorium, dostrzeżonym został Kometa w konstellacyi Andromedy,

a którego przez całą noc, gdy ta iest pogodną, gołemi oczami widzieć można.

Dnia 29 tego miesiąca przypada cząstkowe zaćmienie Słońca, które prawie w całey Europie iest widzialne.

W Krakowie dnia 23 Listopada 1826 r.

Max: *Weisse*, Dyr: Ob.

Z Wiednia d. 15 Listopada.
(Z Dostrzegacza Austryiackiego.)

Kilkanaście ćwiczących się do ąd w kanale Bosporu działowych łodzi i innych statków odpłynęły w tych dniach z artylerzystami i innemi woyskami do Dardanellów, dla zmocnienia osady tamecznych zamków i opatrzenia flotty Kapitana Baszy, która ciągle krąży między wyspami Miteleny i Samos, kanonierami i ammunicyią.

Pomor na morowe powietrze zmnieysza się tu ciągle.

List z Smirny pod dniem 18 Września zawiera: "Flotta Egipska, podług ostanich doniesień z Alexandryi, stała ciągle eszcze w tamecznym porcie; ale sądzono, iż wkrótce odpłynie do Morei. Oddział flotty Tureckiey pod dowodztwem Kapitana Beia, który przeznaczony iest do działania z flottą Egipską, stoi w porcie Modeńskim, i składa się z 2 liniiowych okrętów, 8 fregat i 14 większych brygów; dwie z powyższych fregat krążą w wodach tamecznych.,,

"Opoźnione przybycie flotty Egipskiey z oczekiwanemi przez Ibrahima Baszę posiłkami, iest przyczyną, że ten Wódz, którego woysko przez potyczki i choroby zmnieyszyć się tego lata miało do 5 czyli 6000 ludzi, nic stanowczego nie był wstanie przedsięwziąść. Mimo tego iednak z słabą tą siłą przebiega Pelopenez od iednego do drugiego końca bez znalezienia znaczącego oporu. Po krótkim zabawieniu w Trypolizzy, dokąd d. 16 Września po ostatniey przeciw Mainie wyprawie powrócił, udał się znowu w drogę i przebiegł z woyskiem swoim urodzayne powiaty Arkadyi, Karyteny i Kaławryty, szczególniey dla nabrania kukurycy, którey tam wiele siewaią, i zawiezienia do Trypolizzy.,,

"Grecy zdaią się szczególniey zwracać swoią uwagę na krytyczne położenie cytadelli Ateńskiey. Pułkownik Fabvier, Karaiskaki i inni dowodcy Greccy zbieraią woyska, w celu tentowania ieszcze oswobodzenia tey twierdzy, którey upadek postawi Reszyd Baszę w stanie, iż będzie mógł z oblegaiącem woyskiem udać się przez międzymorze do Morei i wesprzyć działania Ibrahima Baszy.,,

Z Berlina d. 14 Listopada.

Donoszą z Torunia, iż tam powoli znikaią smutne ślady woyny, i że zamożność miasta nietylko powraca, ale się nawet powiększa. Gimnazium tameczne, bliskie zupełnego zamknięcia, otrzymało przyzwoite i trwałe urządzenie. Szkołę obywatelską w nowem mieście, która zupełnie ustała, i podczas woyny zamieniona była w kuźnią polową, przywrócono do dawnieyszego stanu; założono oraz kilka szkół elementarnych dla dzieci oboiey płci, tak, iż teraz blisko 1000 dzieci może brać naukę bezpłatnie. Zburzone kościoły i szkoły musiano po części nowo budować, a poczęści znacznie naprawiać; piękny ratusz, wzięty na lazaret, a przez to w środku zupełnie spustoszony, z niemałym kosztem nietylko wyporządzono, lecz nawet zewnątrz przyzwoicie odmieniono. Piaski, które otaczaią miasto, rozdano rolnikom, i za kilka lat zamienią się w urodzayne grunta. Nowo założone folwarki i wsie powstały na mieyscu lasów mieyskich, przez woynę zupełnie spustoszonych. Wisłę, która co rok prawie niszczyła zalewem

bliskie mieysca; powściągniono mocnemi tamami. Zrobiono wreszcie dwa bardzo potrzebne kanały, ktore kosztuią 10,000 talarów.

Od brzegów niższey Elby d. 10 Listopada.

Z urzędowego źródła dowiedziano się dnia 8 b. m. w Bremie, iak tameczna Gazeta donosi, że dwa Marokańskie korsarskie okręty, każdy o 10 działach i 60 ludźmi osadzony, dnia 17 Października zawinęły do Lizbony, dla zaopatrzenia się w świeżą wodę i żywność. Zamiarem tych okrętów iest czatowanie na Anzeatyckie i Pruskie okręty, i tym końcem krążyć będą między Lizboną i Porto. Lecz szczęściem dnia 18 Października niebyło żadnego Anzeatyckiego okrętu w porcie Lizbońskim.

Tegoroczni Meklenburgski Seym rozpocznie się dnia 15 b. m. w Malchin. Z strony Wielkiego Xcia Szweryńskiego ziądą tam iako Kommissarze Minister stanu Baron Plessen i Marszałek Dworu Röder, a z strony Wielkiego Xcia Strelickiego Radca rządowy Dewitz.

Pierwszy połów śledzi tego roku rybaków Emdeńskich był mierny, ale drugi pomyślnieyszy. Wsparcie połowu śledzi iest z strony Rządu znaczne, bo nagroda za naypierwey przywiezione śledzie wynosi rocznie 10,000 talarów.

Na małym Bełcie panowała dnia 29go Października okropna burza, która w bliskości Szleswickiego brzegu przewrôciła płynącą z Fühnen łódź i zatopiła 11 na niey będących ludzi.

Od brzegów Menu d. 10 Listopada.

Gazeta Moguncka zawiera co następuie: Jeden z tuteyszych domôw kupieckich udzielił nam następuiące doniesienie z Lizbony pod dniem 18 Października: W tey chwili wydany został rozkaz do otworzenia portów dla 8000 moienów pszenicy (około 3000 łasztów) z tem oznaczeniem, iż pomiędzy niemi znaydować się musi 1600 moienów twardey pszenicy (z morza Czarnego.) Podług wyrachowania Rządu potrzeba kraiowa wymaga dowozu naymniey 30,000 moienów, i tę ilość zapewne Stany uchwalą, lecz nie razem, ażeby taniey dostać pszenicy można.

Dnia 10 P. Cathcart, Poseł Angielski przy Seymie związku Niemieckiego, odiechał z Frankfortu do Londynu.

Pani Katalani przybyła do Minchen i zamyśla w wielkim teatrze narodowym dać d. 11 b. m. koncert.

Rzeczywisty Ces. Austryiacki Nadworny Sekretarz i główny Redaktor Dostrzegacza Austryiackiego, Józef Ant: Pilat, otrzymał od Oyca S. order Chrystusa.

JO. Xżę Brunświcko-Oels Wilhelm, teraźnieyszy posiadacz Xięztwa Oels, przybył do stolicy tego Xięztwa.

Zmarły w dniu 31 z. m. w Flesindze cieśla okrętowy Smith, w 91 latach, 5 miesiącach i 7 dniach, zostawił 101 żyiących potomków, to iest 9 dzieci, 36 wnuków, 55 prawnuków i iednego praprawnuka.

Od granic Tureckich d. 3 Listopada.

Z Smirny piszą pod dniem 3 Października, że Kapitan Basza z flottą swoią na końcu Września przepłynął przez kanał Scio, w celu, iak sądzono, udania się do Suda i połączenia się tam z eskadrą Egipską, która co chwila była oczekiwana, dla wspólnego działania.

Anonim, który podpisał się iako woyskowy i przyiaciel Greków, podał do Dziennika Paryzkiego Gwiazda list, z którego kładziemy następuiący wyimek: "Gdy podczas moiego w Grecyi bawienia nauczyłem się ko-

chać Greków i szanować prawdziwie heroiczny charakter tego narodu, przeto niemało mnie zadziwia i zasmuca wyobrażenie, iakie Pułkownik Fabvier, Pułkownik Stanhope, członki związków Paryzkiego i Londyńskiego o Grekach maią. Pochodzi zapewne żtąd, że ci Panowie w mawiaiąc w Europę, że Grecy nie są zdatnemi do rządzenia sobą, chcie iby osiągnąć naywyższą władzę, dla zbogacenia się ich kosztem. Pułkownik Stanhope chciał ziednać sobie sławę filantropa przez założenie muzeum i szkół Lankasterskich; Pułkownik Fabvier myślał, iż przez zaprowadzenie ćwiczeń Pruskich zostanie naczelnym Wodzem woysk Greckich, P. Bowring chciał przez zbieranie subskrypcyy dla nich własne napełnić kieszenie, Lord Cochrane sprzedał swoią odezwę przeciw Baszy Egipskiemu za 160,000 funtów szterlingów, a związki Paryzki i Londyński, Bóg wie co sobie obiecuiące, zostaią w zupełney niewiadomości względem położenia rzeczy. Duma obcych woyskowych chcących na czele Greków stawać, iest iedyną przyczyną wszystkich przeciw temu ludowi deklamacyy. Związki Paryzki i Londyński niedosyć, że dotad źle kierowały sprawami Greckiemi, ale chcą ieszcze Pułkownikowi Stanhope na tayną wyprawę wyliczyć 8000 funtów szterlingów, a ia wcześnie przepowiadam, iż smutny będzie wypadek tey wyprawy. Jeżeli zechcemy wesprzyć Greków, należy posłać pieniądze rządowi, aby Karaiskaki i Miaulis, którzy dali iuż dowody swoich przedsięwzięść, nie zostawali bez potrzeb. Pułkownik Stanhope obiecuie nam, iż wszystkie, narody na świecie przeistoczą się na rzeczypospolite; Pułkownik Fabvier, że Grecy niezadługo na 12 témpów strzelać będą, a Lord Cochrane, że na przyszłość parowemi tylko okrętami prowadzone będą woyny morskie. Co do mnie, lubię we względzie konstytucyynym dawny arystokradzki systemat, pod którym Europie bardzo się dobrze działo, i który tak mocno ugruntował się w Grecyi; co do taktyki, przypisuię w Eropie pierwszeństwo Napoleonowi; w Ameryce Jenerałowi Jackson, a w Grecyi Kolokotroniemu i Gouras.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 20 Listopada r. b. na żądanie Prześwietney Publiczności, dana będzie po raz drugi Wielka Czarodzieyska Opera w 3ch aktach, z niemieckiego, z muzyką P. Kauer Kapelmaystra Teatru Wiedeńskiego: *Krasnodywa Krolowa Dniestru.*

We Czwartek zaś dnia 30 b. m. na benefis Elżbiety Niedzielskiey, daną będzie Druga Część tey Opery.

DONIESIENIE.

Sekwestrator Rządowy przy Senacie Rzeczypospolitey Krakowskiey ninieyszym oznaymia Publiczności, iż w drodze Administracyiney w Mieście Chrzanowie odbywać się będzie licytacya iako to: ogiera ciemno-gniadego, klacz, stadnika tyrolskiego, krów, iałownika, owiec, trzody, i takowych effektów rozpocznie się licytacya dnia 6 Grudnia b. r. o godzinie 9tey zrana w czasie iarmarku. Chęć licytowania maiący zaopatrzywszy się w gotowe pieniądze Curant, na oznaczonym mieyscu i terminie znaydować się raczą.

W Krakowie dnia 25 Listopada 1826 roku. *Konwicki*, S. R.

Podpisani ustanowieni Syndycy Massy upadłey staroz: Markusa Raisfelda zawiadomiaią niniejszym wszystkich Wierzycieli teyże upadłey massy, aby stósownie do Art: 66 Ks: III. Kod: Handl: wciągu dni 40 bądź osobiście, bądź przez swoich pełnomocników przed podpisanemi Syndykami stawili się, i wszelkie papiery stanowić maiące dowody swey wierzytelności złożyli, na co uzyskaią Rewersa.

Andrzey *Borkowski*,)
Franciszek *Krompholtz*,) Syndycy.